نامەی ئەدەبی- نامەی: (ڕێبوار سیوەیلی) بۆ (سەباح ڕەنجدەر)

ڕەنجدەر گیان سڵاو:

کەمێکە نوێیەکەت: (سەرەتا وشەبوو)م خوێندۆتەوە، ناڵێم زۆر بە وردی و دیقەتەوە، بەڵام تەواو چێژم لێ بینی. چێژی ئەو ڕوانگە بەرینەی، کە لە تەواوی دەقەکاندا هەیە. بە هەمان ئاست گوزارش لە خۆی دەکات. جار هەیە دەنگی ناو ئەم دەقانە لە دەنگی مرۆڤ دەچن، جارانێکیش ئەو دەنگە دەبێتە دەنگی ڕۆحێکی پەراگەندە بەناو هەموو ئەو شوێن و کاتانەدا، کە بوون تیایاندا لە شێوەی جۆربەجۆردا ئامادەیە. هیچ سنوورێك، یان پیرۆزییەك نییە ئەم دەنگە سڕی لێ بکاتەوە و نەیدوێنێ و بە زمانی نەهێنێت. زۆر جار ئەو دەنگە هەڵدەکشێ و خەبەر لە شوێنێکی دیکە دەدات، بەبێ ئەوەی ئەو شوێنە، یان بوون، یان میتافیزیکا بێت. زمانی ئەم دەنگە ناخۆکییەی تێکستەکان زمانێکی ئەوەندە ڕۆحییە، تێکەڵ بە هەر شتێك دەبێت و ڕەوان گوزارشی لێ دەکات. وەك ئەوەی وشەکان شلەیەك و ئاوێك بن هەمیشە بە ئاسانی فۆرمی ئەو دەفرە دەگرن، کە دەڕژێنە ناوی.

(داواشم لە خاڵبەندی کردووە واز لە ڕاوەدوونانی ڕستە بێنێت)

نەبوونی نیشانەکانی خاڵبەندی لە تەواوی ئەم دەقانەدا، دەلالەتی ئازادیدان بە زمان زۆر فراوانتر دەکات. وەك ئەوەی ئەم زمانە خۆی لە هەر قەیدوبەندێك ڕزگار کردبێت، کە زمان لە ئازادیی دابڕ دەکات بەبێ ئەوەی هەست بە غیابی مانا بکەین. بەم جۆرەش، نیشانەکانی خاڵبەندیی پووچ دەکرێنەوە و زمان ئەو ئارایشکردنەی ڕەت دەکات و بە ڕووتوقووتی دێتە دوان. هەڵبەت دەزانم، کە لە دیوانە دووبەرگییەکەشتدا تا ڕادەیەکی زۆر ئەم بنەمایەت پەیڕەو کردووە، وەك ئەوەی بتەوێ پێمان بڵێیت: نیشانەکانی خاڵبەندی هیچ مانایەك لە شیعر زیاد و کەم ناکەن، پێویستە شیعر هەر بەو تەنە گەردوونیی و بێ ئارایشەی سەرەتای خۆی بمێنێتەوە. بێگومان ئەمە یارمەتیدانی خوێنەریشە بۆ ئەوەی مانای حازربەدەست لە میانەی ڕەچاوکردنی خاڵبەندییەوە، وەرنەگرێت و بەخۆی مانا لە دەقدا بدۆزێتەوە. بەم جۆرەش شیعرێك، کە خۆی ئازادە لە وێناکردنی جیهاندا، ئازادییش بە خوێنەر دەدات، کە ئازاد بێت لە تێگەیشتنیدا.

سەرەتا وا دەزانیت بە ئاسانی خۆیان نایەن بەدەستەوە و کەشێکی زەینی و تەوخێکی ئەستوور ڕێ دەگرن لەوەی بە ئاسانی بچینە

ناویانەوە، کەچی پاش خوێندنەوەی چەند دەقێك و بڕینی ئەو توێخە و ناسینی ئەو کەشە زەینییە، خوێنەریش ڕەنگی ئەو دەنگە شلە دەگرێت و شتەکان لە خەیاڵی خۆیدا وێنا دەکات و جیهانی ناو دەقەکانی بۆ ڕوون دەبێتەوە و ڕەوان. من دەزانم ئەو □□گ□رییە بەئەنقەست دروستنەکراوە، بەڵکو ئەوە فەرھەنگی تایبەت بە شاعیر و فۆرمگرتنی زمانەکەیەتی، کە منی خوێنەر ناچار دەکات لە فەرھەنگی تایبەت بە خۆم و ئەو زمانە شیعرییەی خووم پێوە گرتووە، بێمە دەرەوە بۆئەوەی بتوانم مامەڵە لەگەڵ ئەم زمان و فەرھەنگە شیعرییەی تۆدا بکەم. ئەمەش جێی دەستخۆشییە، کە شاعیر فەرھەنگی شیعری تایبەت بەخۆی ھەبێت.
گرنگترین تایبەتمەندیی ئەم دەقانە ئەو ھەوڵدانەیە، کە ناچارمان دەکات ڕوانگەی خۆمان بۆ شتەکان و پەیوەندییەکان و خووپێوەگرتووەکان بگۆڕین و جیهان بەو جۆرە ببینین، کە لێرەدا و لەم دەقانەدا بوار بە بینینی خۆی دەدات. ئەزموونێکی زۆر شیعر نووسین، کە لە دیوانە دووبەرگییەکەتدا ھەیە، لەم کۆمەڵەیەدا زۆر ڕوونبۆتەوە بەبێ ئەوەی لە قووڵایی کەم بکاتەوە و لە ئاستی زمانە شیعرییەکە بھێنێتە خوارەوە.
لایەن□ک□ی دیکەی ئەم دەقانە ئەو ڕێچکە پەروەردەییەی کە لە دەقەکاندا گیراوەتە بەر، پەروەردەکردنی ناخ و ھەوڵدان بۆ ئەوەی جیهان بەشێوەیەکی دیکە ببینرێت و ناخ و دەروون لە چەقبەستوویی ڕزگار بکات. ئەمە ئەرکێکی زۆر گرنگی شیعرە، کە بتوانێت پەروەردەمان بکات و تەمی ئاڵۆزی و بەھەڵ□ تێگەیشتن و بڕیاری پێشینە و حەسوودی و دڵڕەقی لە مرۆڤدا بڕەوێنێتەوە. شاعیرە باش و بیرکەرەوەکان دەتوانن ئەم شیاوەکییەی شیعر بدۆزنەوە و جیهانی پێ دابڕێژنەوە وەك ئەوەی پێویستە ھەبێت، نەك وەك ئەوەی کە ھەیە. ئەم ڕوانگە لە دەقەکاندا و بە ھەمان ئاستی بیناکەرانە و دوورکەوتنەوە لە کەف و ک□و□ و ئاھ و ناڵەی پڕ لە زیادەڕۆیی و وشە ڕیزکردن، درەخشانییەکی ڕوونی بەم دەقانە بەخشیوە. لە ڕاستییدا توانیوتە (وشە بکەیتە سەرەتا) و سەرەتاییبوونی وشە و د□س□□□اتی وشە بەرجەستە بکەیت، ھەر بە وشەش لەگەڵ ڕەگەزەکان و شێوەکانی بوون و ساتەکانی بەدیارکەوتن و بەرجەستبوونی دیار و نادیارەکانی ژیان بدوێنیت.
لەمەدا وێنەکان و خەیا□□کراوەکان و وێناکردنەکان تەواو سەرکەوتووانەن لە پێکگەیاندنی خەیاڵ و بیرکردنەوەی خوێنەر بە خەیاڵ و وێناکردنەکانی ساتەوەختی شیعریی شاعیر.
(باران لەدار بەریدامەوە ناو چاڵی گول□□□ی□ك
چێڵێکی عۆل و حەپۆل دەمخوات)

یان:

(بوومەتە گڵی زەوی بە چواردەوری هەموواندا دەسووڕێمەوە)

هەرچەندە زمانەکەی بەرز و ڕەوانە و خوێنەر پەلکێشی مانای قووڵ دەکات و ناچاری دەکات گۆشەنیگاکانی بۆ شتەکان بگۆڕێت، بەڵام خۆدواندنێکی بەردەوامیی شاعیریشە لە جیهانێکدا، کە هەموو شت تیایدا ئاڵۆز بووە، کەچی ئەو دەیەوێت بە وشە جیهان ڕێکبخاتەوە. لە چەند شوێن هەستم کرد هەڵەی بچووکی تایپیش هەر هەیە، ڕەنگە پێویست بێت جارێکی دیکە پێداچوونەوەی بۆ بکرێت.

خۆشەویستییم.

ڕێبوار سیوەیلی

2020/5/23 هەولێر